

תמיר מנדובסקי
צילום: ניר סלקמן

תמיר מנדובסקי מזהיר: הרגולציה החדשה "תשאיר רק את הנוכלים במגרש"

מייסד קהילת "השקעות לעצלנים" שמונה מעל 200 אלף משתמשים, טוען כי מאמצי החקיקה להגביל את משפיעני הרשת בתחום ההשקעות עשויים לפגוע בציבור: "הכוונות של רשות ניירות ערך טובות, אבל היא חייבת לשחרר את השיח האינטרנטי ולחפש את הפושעים על-מלא"

צריך להיכנס לעובי הקורה, לראות אם המשפיען נתון גילוי נאות. זה מצריך המון עבודה והמון שיקול דעת. "אני מקווה שהם ידעו לפעול בשיקול דעת ולתפוס את האנשים שגורמים נזק ולא את האנשים שבעיקר מקיימים את מרצם לחינוך פיננסי".

מה דעתך על הרייטה לגילוי זהות של משתמשים אנונימיים? "לפעמים צריך לבחור בטוב אחד בשביל טוב אחר. אנהנו חיים במדינה עם חופש ביטוי וזכותו של אדם לתפוח יור אנונימי וזכותו לכתוב באנונימיות. זאת זכות דמוקרטית בעיניי. האם יש בכך רק יתרונות ואין חסרונות? התשובה היא לא. אבל המחיר של הפגיעה באנונימיות הוא קשה מאוד. "יש דרכים להתמודד עם הטכנולוגיה שהן לא פגיעה במשהו שהוא כל כך יסודי במדינה דמוקרטית כמו זכות לפרטיות, חופש הביטוי והזכות לאנונימיות".

עיקרי הצעת החוק להגבלת המשפיענים הפיננסיים ברשתות חברתיות

■ משפיענים פיננסיים יוכלו לפעול ברשתות ללא רשיון אך בכפוף למגבלות

■ המשפיענים יצטרכו לגלות את זהותם (איסור לפעול באנונימיות) וכי אינם מחזיקים ברשיון ייעוץ

■ איסור על משפיענים לקבל תמורה משמעותית עבור הייעוץ, או לגייס באמצעותו לקוחות לעסק נפרד

■ יידרשו לחשוף את החזקות האישיות במניות שעליהן הם ממליצים

ספציפית, אבל לא פוסל אפשרות שמאחורי המהלך עומדים גופים ויועצים שעלולים להיפגע מהחינוך הפיננסי ברשת. "זה נכון שיש בטיקטוק גם אנשים טובים. פשוט התופעה של אנשים שאומרים שטויות בשביל הטרפיק, ולא בגלל שהם באמת מבינים במשהו או הוציאו רישיון למשהו - היא בעיקר פושה בטיקטוק. זו 'צלחת פטרי' של השרלטנים".

"לגבי עניין הרישיון", מציין מנדובסקי, "נכון שהוא מבטיח במידה מסוימת שלא תיפול להונאה מוחלטת. אני אומר 'מדידה מסוימת' בגלל שלצד ערי בעלי רישיונות השתמשו בהם גם בפרשת 'סלייס' שהתגלתה בשנה שעברה - השור הכי גדול שהיה אי פעם. בסופו של דבר אנהנו חוזרים לאותה נקודה של חינוך פיננסי והשיבה ביקורתית".

"אני מאמין שהמטרה של האנשים הטובים ברשת היא באמת לתכלית טובה, והם יכולים ליישם את הרגולציה הזו בצורה נהדרת. אבל הם יכולים גם ליישם אותה באופן שבו החינוך הפיננסי של הציבור ייפגע".

איך לדעתך צריך לעשות רגולציה טובה?

"אנהנו שנינו יוצאים מתוך נקודת הנחה שאי אפשר לשים את הידיים על כל האנשים הרעים בעולם, ואנהנו גם יוצאים מהנחה שהרגולציה לא הולכת למונע מאנשים להגיד את המילה 'השקעות' או המילה 'מניה'. נכנס פה שיקול דעת בסופו של דבר. 'יש המון בלוגרים נהדרים שמדברים על מניות ספציפיות ואומרים 'מניה' הזו לדעתי טובה בגלל אחת שתיים שלוש, והיא טובה בגלל ארבע חמש שש'. האם הם מריצים מניה?"

"אם זאת מניית מיקרוסופט - כנראה שלא, כי הבלוגרים עם הכי הרבה השפעה בישראל לא יכולים להזיז את מניית מיקרוסופט ולו בעשירית האחוז. אבל אם הוא מדבר על איזושהי מניה עם נזילות נורא נמוכה בכורסת תל אביב, אז יכול להיות מאוד שיש פה איזה אינטרס."

"אם רשות ני"ע תחליט שמנהלים אחראים על כל שקורה בקהילה שלהם, אסגור את הקהילה, כי אני אדם שומר חוק. אנשים יעברו לטיקטוק, וזו צלחת פטרי לשרלטנים"

לרשות באמת את הכלים להיות נוכחת בכל שיח שמתנהל ברשתות החברתיות. הבעיה היא שאת הנוכלים שיש להם כוונת זדון - אין לה שום סיכוי לתפוס, והם יישארו בכל מקרה. את מי קל קל לתפוס? את אלו שגדלו בגלל שיש להם דווקא מוניטין טוב ואלו שהציבור אוהב. מאוד קל לתפוס במילה פה ומילה שם".

אבל אתה בעצמך אומר שגם משפיענים צריכים לקחת אחריות ולעמוד מאחורי הדברים. "אני יכול לקחת אחריות מלאה על כל מילה שאני כתבתי. אני לא יכול לקחת אחריות על כל מילה שנאמרת בפירום 'השקעות לעצלנים'. בכל רגע נתון נאמרת שם מילה. "אם רשות ניירות ערך תחליט שמנהלי קהילות אחראים על כל מה שקורה בקהילה שלהם - המשמעות היא סגירת קהילות. אני אסגור את הקהילה כי אני אדם שומר חוק, וזה יהיה מאוד חבל. במקרה כזה, אנשים יעברו לטיקטוק ולפלטפורמות אחרות שבהם כבר ראינו מעשי הונאה".

רישיון לא יפתור את הבעיה. ראו פרשת סלייס

ישנם גם קולות הפוכים, שתומכים באפשרות הטיל מגבלות על מי שאינו מחזיק ברישיון השקעות. בטיקטוק למשל אפשר למצוא מספר "מתכננים פיננסיים" שמביעים עמדה זו. מנדובסקי לא מסמן גילדה

ברביא ריאיון גלובס

המהלך של רשות ניירות ערך להגבלת משפיעני רשת בתחום הפיננסי ("פיד השקעות"), חולל מהומה ומעלה דאגה רבה. בעוד שברשות טוענים כי הם מבקשים למונע הונאות ולהגן על הציבור, החשש בקרב הפעילים ברשתות הוא מפני פגיעה ב"חינוך הפיננסי" וכי המהלך הוא בבחינת "לשפוך את התינוק עם המים".

תמיר מנדובסקי, מייסד ומנהל "השקעות לעצלנים", קהילה שבה חברים מעל 200 אלף משתמשים, מזהיר מהשלכות המהלך, ומשוכנע - אין בעיה עם רגולציה חדשה, הבעיה עשויה להיות עם פרשנות גורפת. מצב זה, לדבריו, ישאיר במשחק דווקא את הנוכלים האמיתיים, אלו שמחפשים לבצע הונאות ופועלים לעתים מחוץ לגבולות המדינה.

האם הרגולציה המתוכננת ר"ל-ונית לך במשפיען? "הרגולציה עצמה קיימת כבר. כשמזים 'השקעות לעצלנים' יצא לדרך ב-2022, זה היה כמעט 30 שנה אחרי שהרגולציה החלה בעניין הייעוץ ב-1995. מה שהרשות עכשיו רוצה לעשות ברמה החוקית-המשפטית הוא באמת fine tuning לעידן האינטרנט."

"אבל זה גם ברמה הצהרתית. הם אומרים בעצם למשפיענים (משפיעני הרשת שעוסקים בהשקעות, ב"ל) - שתחילו לקחת אחריות על הדברים שאתם אומרים, כי האווירה ברשת היא באמת מאוד קלילה. אנשים מרשים לעצמם להמליץ על מניות ולדבר בצורה נורא גרנדיוזית כי זה מביא טראפיק".

"אם אדרש לך, אסגור את הקהילה"

איך הרשות מתכננת לאכוף את הרגולציה הזו? "זו שאלת השאלות. ההצהרה שלהם היא גם גרנדיוזית, כי אין

חינוך פיננסי - "לא רק לאריסטוקרטים"

מה המסר שלך לרשות ניירות ערך? "אנהנו חיים בעידן שהוא חסר תקדים במובנים של חינוך פיננסי. הדברים שלדוגמה אני מלמד ועוד רבים אחרים - פעם היית צריך להיוולד לאריסטוקרטיה בשביל ללמוד אותם, והיום כל אחד יכול להתחבר לאינטרנט, לראות בחינם שיעורים. זה דבר נהדר שהטכנולוגיה הביאה איתה. "הכוונות של רשות ני"ע טובות, אבל היא חייבת לשחרר את השיח האינטרנטי ולחפש את הפושעים על-מלא" - את האנשים עם כוונות זדון, כי הם בסופו של דבר קיימים. ברגע שהרשות מתעסקת עם אנשים טובים היא יודעת מי הם הרעים - היא מכובת משאבים, בשעה שיש אנשים שהם נוכלים על מלא שמחפשים לגנוב כסף לאנשים".